

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА БІЗНЕСУ
Кафедра туристичного бізнесу

Магістерська робота
НА ТЕМУ: «ПРОГРАМА РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ДИСТЕНАЦІЇ
НА БАЗІ НАЦІОНАЛЬНОГО ІСТОРИКО – АРХЕОЛОГІЧНОГО
ЗАПОВІДНИКА «ОЛЬВІЯ»»

Виконавець:

студент VI курсу, групи Т-м
спеціальності «Туризм»

Санюк Ігор Володимирович

Керівник роботи:

Фомін Михайло Володимирович,
кандидат історичних наук, доцент
кафедри туристичного бізнесу

Підсумкова оцінка:

за національною шкалою: _____

кількість балів: _____

оцінка ECTS: _____

Підпис керівника

Магістерську роботу обговорено на засіданні кафедри

Протокол №__ від «__» _____ 2019 р.

Завідувач кафедри _____

Харків – 2020

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АРХЕОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ

- 1.1 Основні поняття археологічного туризму
- 1.2 Основні напрямки археологічного туризму
- 1.3 Особливості організації археологічного туризму
- 1.4. Археологічні організації та їх діяльність

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. АРХЕОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ В СВІТІ

- 2.1 Стан розвитку археологічного туризму в світі
- 2.2. Стан розвитку археологічного туризму в Україні

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3 ПРОГРАМА РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ДИСТЕНАЦІЇ НА БАЗІ НАЦІОНАЛЬНОГО ІСТОРИКО – АРХЕОЛОГІЧНОГО ЗАПОВІДНИКА «ОЛЬВІЯ»

- 3.1 Ресурсний потенціал заповідника «Ольвія»
- 3.2 Програма розвитку туристичної дестинації на базі заповідника

«Ольвія»

Висновки до розділу 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ВСТУП

Археологічний туризм один із видів спеціалізованого туризму має давню історію та традиції. Як визначає wikipedia «Археологічний туризм — це різновид туризму, метою якого є відвідування місцевості, пов'язаної з археологією та археологічними розкопками»[8]. Він спрямований на ознайомлення з культурно-історичними, археологічними, архітектурними пам'ятками. Традиційно відвідування пам'яток культури, історії та археології вважається третім за популярністю, після відвідування ресторанів та шопінгу. Майже кожна подорож передбачає елементи екскурсійної програми, ключовим елементом якої, традиційно вважається знайомство з історичними об'єктами. Його метою є підвищення інтересу громадськості до історико-археологічної спадщини та її збереженню. На сьогодні, найбільшу увагу туристів залучають пам'ятки Середземномор'я: Афіни, Рим, Стамбул, Каїр.

В Україні також існує значна кількість перспективних об'єктів археологічного туризму. Серед них особливе місце займає Національний історико-археологічний заповідник «Ольвія». Античне місто Ольвія найбільший з грецьких полісів (міст - держав), що були побудовані за часи Великої грецької колонізації в Північному Причорномор'ї. Ольвія - об'єкт світової культурної спадщини, центр давньогрецької культури, мистецтва, науки. Його відвідував отець історії Геродот, та саме в Ольвії він створив книгу «Мельпомена», що ввійшла до його «Історії». Під час досліджування були відкрили пам'ятки історії, культури, архітектури, скульптуру, мистецтва. На жаль, на сьогодні центр давньогрецької культури майже невідомо у світі. Сьогодні недостатньо уваги приділяється вивченню та збереженню та популяризації античного міста. Значний вклад в вирішенні цієї проблеми може надати саме розвиток археологічного туризму. Збільшення потоку відвідувачів надає

можливість поліпшити фінансування роботи заповідника, його просування як об'єкту світової спадщини, поліпшення іміджу України на світовому туристичному ринку, залученню іноземних туристів.

Об'єктом дослідження роботи є археологічний туризм в Україні.

Предмет дослідження: особливості розвитку археологічного туризму на базі Національного історико – археологічного заповідника «Ольвія».

Мета роботи: розробка програми розвитку туристичної дестинації на базі Національного історико – археологічного заповідника «Ольвія».

Відповідно до мети виникають наступні завдання:

- проаналізувати теоретичні основи археологічного туризму;
- розглянути основні напрями археологічного туризму;
- дослідити досвід роботи археологічних організацій, особливості їх діяльності;
- розглянути стан розвитку археологічного туризму в світі та Україні;
- вивчити світовий досвід формування туристичних об'єктів на базі пам'яток археології в світі та Україні;
- розглянути ресурсний потенціал заповідника «Ольвія»;
- проаналізувати стан та перспективи розвитку археологічного туризму на території Національного історико – археологічного заповідника «Ольвія»;
- розробити програму розвитку туристичної дестинації на базі Національного історико – археологічного заповідника «Ольвія» та популяризації цього об'єкту в Україні та світі.

Для вирішення поставлених завдань використовувалися такі методи: описовий, історико-географічний, порівняльно-географічний, картографічний, картографічний та інші.

Практичне значення роботи полягає в том, що її результати можуть бути використані адміністрацією Національного історико –

археологічного заповідника «Ольвія» в процесі формування та впровадження плану розвитку заповідника. Основні положення роботи можуть бути використані під час викладання курсів «Спеціалізований туризм», «Історико-археологічний туризм», «Туристичні ресурси України» та інші.

Апробація результатів дослідження. Основні положення наукової роботи пройшли апробацію на під час Всеукраїнської науково-практичної конференції «Стан та перспективи розвитку обліку, фінансів та підприємництва в умовах трансформації економіки», що відбулася в м. Київ, 18 січня 2020 року під патронатом Київського економічного наукового центру, та були надруковані у збірнику матеріалів конференції.

Робота складається зі змісту, вступу, 3 розділів, висновку, списку використаних джерел, додатку, загальна кількість сторінок

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. <https://iananu.org.ua/novini/ekspeditsiji/632-polova-arkheologichna-shkola-bilsk-2018>
2. <https://poltava365.com/u-bilsku-vidkrilasya-polova-arxeologichna-shkola.html>
3. rempart // <https://www.rempart.com/en/rempart/who-we-are/values/>
4. unesco // <https://en.unesco.org/>
5. Абу-Сімбел // <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%B1%D1%83-%D0%A1%D1%96%D0%BC%D0%B1%D0%B5%D0%BB>
6. Акрополь // <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%8C>
7. Арбузова К.И. Проблемы развития археологического туризма в Западно-Сибирском регионе // Материалы Международной научно-практической конференции "Актуальные проблемы гуманитарных наук". - г. Томск, 5-6 апреля 2012 г. - С.52-54.
8. Археологічний туризм <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D1%80%D1%85%D0%B5%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BC>
9. Археологічні пам'ятки https://studme.com.ua/18670317/kulturologiya/arheologicheskie_pamyatniki.htm
10. Геркуланум <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%B5%D1%80%D0%BA%D1%83%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D1%83%D0%BC>
11. Закон України Про охорону археологічної спадщини // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1626-15>

12. Закон України Про охорону культурної спадщини // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>
13. Кальченко О.М. Кластеризація в туристичній галузі / О.М. Кальченко // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. - 2009. - №39. - С.186-195
14. Карнак // [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BA_\(%D0%84%D0%B3%D0%B8%D0%BF%D0%B5%D1%82\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BA_(%D0%84%D0%B3%D0%B8%D0%BF%D0%B5%D1%82))
15. Карфаген // <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D1%80%D1%84%D0%B0%D0%B3%D0%B5%D0%BD>
16. Колізей // <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D1%96%D0%B7%D0%B5%D0%B9>
17. Лептіс Магна // <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D0%B5%D0%BF%D1%82%D1%96%D1%81-%D0%9C%D0%B0%D0%B3%D0%BD%D0%B0>
18. Луксор // <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D1%83%D0%BA%D1%81%D0%BE%D1%80>
19. Національний історико-археологічний заповідник «Ольвія» // https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%BE-%D0%B0%D1%80%D1%85%D0%B5%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%C2%AB%D0%9E%D0%BB%D1%8C%D0%B2%D1%96%D1%8F%C2%BB

20. Оленічева Ю. О. Проблеми й перспективи формування туристичних кластерів в Україні / Ю. Оленічева // Вісник ДІТБ, 2013, № 17 – С. 201-206
21. Пам'ятка археології // <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B0%D0%BC%27%D1%8F%D1%82%D0%BA%D0%B0%D0%B0%D1%80%D1%85%D0%B5%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97>
22. Помпеї // <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%B5%D1%97>
23. Селевко В.Б., Фомін М.В. Археологічний туризм як перспективний напрям розвитку активно – пізнавального туризму в Україні // Туристичний бізнес: Світові тенденції та пріоритети. Матеріали VII міжнародної науково – практичної конференції з нагоди 10-річчя кафедри туристичного бізнесу (20 листопада 2015 року). – Харків: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2015. - С. 230-234
24. Спілка археологів України http://www.vgosau.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=48&Itemid=58
25. Фомин М. В. Археологический туризм как способ сохранения культурного наследия // Методологія досліджень та сучасні соціальні, економічні, технологічні проблеми розвитку суспільства. Збірник тез доповідей науково – практичної конференції науковців, викладачів, спеціалістів. (18.11.2011 р.). – Харків, 2011. – С. 271 – 272.
26. Фомин М. В. Худешенко А.Ю. Археологический туризм в Украине. Перспективы развития // Историко – культурное наследие Причерноморья: изучение и использование в образовании и туризме: Тезисы докладов. Сер.: История, археология. – Ялта: РИО КГУ, 2011. – С. 115 – 117
27. ЮНЕСКО // <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%AE%D0%9D%D0%95%D0%A1%D0%9A%D0%9E>

28. Яковчук О. В. Оцінка туристичного потенціалу України / О. В. Яковчук // Географія та туризм. - 2010. - Вип. 10. - С. 57-65.
29. Яковчук О. В. Оцінка туристичного потенціалу України / О. В. Яковчук // Географія та туризм. - 2010. - Вип. 10. - С. 57-65.
30. UNWTO tourism highlights 2019 edition // <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284421152>